

SBORNÍK HISTORICKÝ.

Vydává a rediguje

Dr. Antonín Rezek,

c. k. universitní profesor v Praze.

Ročník II. — 1884.

118271

V PRAZE.

Tiskem a nákladem J. Ottý.

1884.

2/1300
25

Paměti Jiřího Václava Paroubka, někdy vikáře a faráře v Líbeznicích (1740 — 1774).

Vydal Václav Beneš Třebízský.

Ú v o d.

K památkám písemnictví českého v XVIII. století a zároveň též ku historickým pamětím doby té přičítá sluší zápisky Jiřího Václava Paroubka, někdy vikáře a faráře v Líbeznicích, jež zachovaly se vlastně rukou jeho psané v pamětní knize tamější fary.

Ze zpráv životopisných v téže knize zachovaných, které sepsal kaplan Líbeznický Jan Emanuel Fibiger, na rozdíl od Rukověti (II. 81), za rok narození Paroubkova udává se léto 1691, a doba příchodu jeho do Líbeznic klade se do léta 1737, 14. ledna. Jiří Václav Paroubek zastával též po tři léta úřad arcibiskupského missionáře a po nějaký čas byl i vikářem jistého okrsku v kraji Kouřimském (per partem districtus Curimensis). Fibigerův životopis plný jest zpráv o soukromém životě Paroubkově, a jde z nich na jevo, že byl on mužem v pravdě osvíceným a pravým dobrým pastýřem stáda svého; přitom zvláště vynikajícím kazatelem, lidumilem a podpůrcem dobrého vzdělávání i školství v celé farnosti své. Byltě „opravdový Čech srdce dobrého a upřímného“, kterýž, jak tehdáž hustěji se přiházelo, přišel z české domácnosti do latinských škol, přiučil se a mluvil plyně latinsky, než v němčině znal se jen slabě.

Seznam spisů, Paroubkem složených, pisatel životopisu jeho v pamětní knize Líbeznické o jeden rozmnožuje, a sice o žalmy,¹⁾ jimž prý říkalo se Paroubkovy. Na konci knihy přidána byla tato slova:

A tak jsoU plně skonánl z Láskl WLastl W MěstCzKV SaDskl (1732).

Nejdůležitějším však obohacením literatury i literární činnosti Paroubkovy jsou bez odporu Paměti jeho z let 1740—74, dříve neznámé a tato ponejprve širšímu kruhu čtenářstva předložené. „Vynikají ony rázovitostí a barvitostí někde až příliš ostrou, ale za to tím věrnějšími rysy nakreslen v nich život v českých rodinách pod střechami doškovými za častých vpádů braniborských.“

¹⁾ Míni se tím jiný spis, než v Rukověti II. str. 82. pod číslem 1. uvedený.

Pravopisu užito při vydání nynějšího; jinak až na některé nepatrnosti nezměněno ničeho. I vlastní jména ponechána téměř všude ve znění původním.

Memorabilia.

Léta Páně 1740 dne 20ho Octobris zesnul v Pánu císař pán Karel VI. mezi 1ní a 2hou hodinou v noci. Na to měsíce Novembris po svátku Všeck Svatých táhl do Slezska pruský král se svým vojskem a prohlášoval se, že jako přítel přichází; však následovalo, že je nepřítel domu rakouského, neboť sobě z náchylnosti obyvatelův slezských a po učiněné bitvě u Molvic v tomž Slezsku, kdež Neyberk comendiroval a to vlašně, celé dolejší Slezsko podmanil a opanoval, a to roku 1741ho.

Roku 1741 dne 8ho, 9ho a 10ho (sic) okazovala se rozličná světla a jasnosti na obloze nebeské, neboližto phaenomenon.

Předně od půlnoci jako od Dráždan vycházela jasnost, jakoby slunce zapadalo, a to od hodiny 9té noční až do půlnoci. Z toho světla vycházeli jasní sloupové, kteří nejinak, než jakoby vojsko se mustrovalo, tak jedni sem, druhí tam chodili a se mihali, na konci neb špici byli ohnivi, a to po tři noci. A v ten den totiž 9ho vytrhl Sas, král polský se svým vojskem do Čech, jehožto se počítalo 19000. Item z těch sloupů vycházel víchr, kdež se to tak v povětří fofrovalo, nejináče, než jakoby vlny na vodě se zmitaly.

Dne 8ho téhož od západu od Bavor rovněž v tu hodinu vycházely jasné oblaky, neb kusy mračna, a jedny za druhým jako nějaké regimenty vojska ku Praze vystupovaly, načež jeden kus za druhým se zas tratil, avšak poslední nad Prahou státi zůstal a dlouhý čas, který jakoby pomalu mizel, a zas z nenadání se poznovu rozjitřil, že se ten oblak veliký býti zdál, a zas dlouhou chvíli státi nad Prahou zůstal, až posledně zas se menšil a dokona se ztratil.

Roku 1740 ten večr před sv. Tomášem takový hrozný vítr byl po celé české zemi, i snad jinde, že jest na miliony škody učinil, celé lesy zvyvracel, množství stavení rozbořil, i mně u té zdejší fary schodů těch na dvůr kamenných, v tu stranu, kterou se jde ke chlívkům, polovic převrh'. Každý pravil, že bude veliká vojna v Čechách z toho znamení.

Roku 1741 naše vojsko král. nejmil. královny Marie Theresie vtrhlo ze Slezska do Čech. Kniže Christian Lobkovic byl comendantem zvolen polním. Ten přišel s 10 tisíci do Prahy a táhl k Plzni s několika regimenty. Toho roku měsíce listopadu vtrhlo vojsko Francouzské, Bavorské, biskupa rejn-kolfského do Čech, jehož počet 50 tisíc ano 60 tisíc se počítalo. Samých Francouzů bylo 30 tisíc.

Pak roku 1742 sucurs jim přišel v 10 tisících.

Toho měsíce odtrhl Lobkovic kniže lid svůj od Plzně a přimarširoval k Bílé Hoře, co v Praze bylo, také vojsko k nim se srazilo, toliko na 1500 rekrutů v Praze zůstalo. Od Bílé Hory táhli ke Zbraslavi; tam byl učiněn most, přes nějž přešli a na pomezí moravské do Německého Brodu se reterirovali.

Toho měsíce přišlo vojsko saské ku Praze a položilo se nad Roztoky. Přišlo také vojsko Francouzské, Bavorské a jiné výše jmenované, a položilo se na Bílé Hoře. Přijel i kurfiřt bavorský sám Karel Albrecht a bydlel na Zbraslavi. To všecko vojsko veliké píce a potrawy neboližto furaže rozpiso-

valo. Na panství Pakoměřické uložili Sasové 900 strychů ovsu; však se jim tolik nedávalo, než něco proti tomu malého: Mouka, kroupy, hrách, seno, sláma atd. Hrozili ohněm a mečem.

Toho měsíce 26 dne, v sobotu na neděli, na den sv. panny a mučenice Kateřiny okolo 11té hodiny v noci začali Sasové u brány Bruské, Francouzové a Bavorové u Strahovské z kusů do Prahy střílet a k sturmu hnáti. Byla malá voda tenkrát, šli někteří Sasové u ostrova velkého přes řeku k ločkám, a tam beze vši zábavy u mlýnů do Prahy vešli. — Též Francouzové přešli ve Zbraslavi a v tu hodinu byli u Nové brány, tam po řebříkách, kteréž i od šibenice vzali, přes šance do Prahy vlezli, vartu, jenž nějaký Hádek byl, tu jsou zabili a hned bránu dostali. V tu chvíli v noci Sasové sturmem také Bruskou bránu opanovali. Tam se dobře Pražští bránili, a kdyby v noci Francouzové se byli na šance nedostali, byli by na Malé Straně nic nepořídili. Ale jak se pravilo, že ti v Nově bráně vartýři jedli, pili a na ochranu nic nedbali. Ze Sasů mnoho lidu zůstalo na place, mezi nimi general Weisbach, Sas, ze šance, jsa postřelen, se řebříku dolů se zkobejšel. A tak v tu noc Praha byla dobytá, a okolo 5té a 6té hodiny ráno plno cizího vojska v Praze bylo, že se ani hnutí nemohli. Francouzové ustavičně křičeli: „Vivala roa. Vivat král“. O rabování nic nebylo slyšet, krom několika domků u Nové brány. Ale francouzských komorníků dost tu bylo, kteří ze šatů slíkali, kordy, klobouky, pláště lidem brali a šacovali.

V tu noc naše královská armáda již byla u Benešova, a něco husarů již u Břežan přitřhlo, ale již bylo po kaši. Toho, jak se povídalo, byl vinen general Neiberg, který hercoga Františka Lotringa, manžela královny na cestě s armádou zdržoval, jemu kratochvíle rozličné dělal, a proto kníže Lobkovic, když se jich dočekati nemohl, svůj lid reteriroval.

Co se v Praze sběhlo, o tom pamětní kniha tisknuta jest.²⁾

27. listopadu v noci okolo hodiny 9té a 10té v noci v pondělí na úterek stala se hrozná rozržitost mezi lidmi po městech a po vesnicích na několik mil, že husaři královští páli a mordují, z čehož náramný strach pošel, tak že lidé ubíhali a ujížděli z jedné vesnice do druhé. I z Libeznic mnozí ujížděli, jiní pak odjinud přijížděli; však nebylo nic pravda. Naplnilo se písmo: utkáti budete, a žádný vás nehoní v 5. kniz. Mojž. v Cap. 28. Ráno pak měli zas domů co stěhovati.

Na den neposkv. početi bl. p. Marie dal se v Praze vyhlásit za krále skrze vystřelování děl polních Karel Albrecht, kurfiřt bavorský, jemuž větším dílem nuceně stavové čeští věrnost slibovali. Nato po svátcích vánočních na den Mladátek z Prahy do říše odejel do Frankfurtu k volení nového císaře, za kterého on Karel VII. zvolen byl.

Toho roku okolo Věch Svatých na zimní kvartýry přitřhl pruský král se svým lidem do Čech a obsadil kraje za Labem: litoměřický, mlado-boleslavský a kralohradecký. U nás bylo soužení skrze exekuce na furáže a peníze. Tam pak čtverásobně hrozná daně, furáže, braní lidí i dětí. Děti bral od rodičův od 12ho léta, kteréž měli silné kosti a kolena; a ty do své země posýlal. Tu bylo pláče a nařkáání matek. Některé zabezdili do krytých vozů pakázních; z nich dva vozy na řece Nise i se šify se potopily. Množství lidu velkého pobral, tak že lidé zimního času po lesích záseky si dělali a při ohni dnem nocí se skrývali. Ach to byla metla boží pro hříchy naše.

Skrze Libeznice dnem i nocí jezdili, tak že koní na furšpon za ten čas ode Věch Svatých roku 1741 až do Na nebe vstoupení roku 1742 vyčítáno bylo 1600.

Léta Páně 1742 dne 8. Januari v pondělí marširovali Sasové s druhé strany Moldavy přes led sem na tuto stranu, a právě když jsem měl prostřino na stůl v poledne, přijel obrst s několika oficíry na faru, a 2 compagnie pěchoty zůstaly ve vsi se ohřívati, neboť příkrá zima byla. Jeho pak jsem pozval k obědu; ostatní do hospody šli. Ten povídal, že do Moravy táhnou, aby ji opanovali pro Sasa. Mezi jinším pravil, kdyby královna věrné generály měla, že, ačkoliv má množství nepřátel, žeby přece je všechny přemohla, a bude-li Neiberg comendirovat, že nic nedokáže. Pakli ale kníže Lobkovic, teda že jim bude běda. Tak se stalo jak prorokoval.

Všechno se to hrulo do Moravy. Brandeburk šel napřed, Sasové za ním, Francouzové pozadu; ti ale jen do Německého Brodu došli a zase zpátky do Prahy přišli. Prus došel až 4 míle od Vídně; tam jej Karel Lotrink zaskočil a poctivý vejprask mu dal, tak že Prušák až do Slezska couval. Sasové šli až k Brnu, tam předně přijdouce do vesnic, co bylo Prušáci pobrali, a co nepobrali lidé do lesů a do hor zanesli, a tak oni nic, ani lidí nenalezli. Moravané vidouce Sasy, že se po vesnicích rozložili, noční doby přiloudíce se vesnice na 4 neb více stranách zapálili, tak že mnoho Sasův tam upekli. U Brna naposledy, když na místě, jež Boží Tělo sluje, množství lidu ztratili, nemohouce nic poříditi pro zimu, nedostatek furáže, též nemoci, které mezi nimi procházely, zpátky odtud přišli za Labem krajem Hradeckým, Mlado-boleslavským a Litoměřickým s ostatky se do Drážďan navrátili. Povídalo se, že jich ku Praze 18 tisíc, nebo jak jiní povídali 25 tisíc přišlo, domů asi 5 tisíc všech se navrátilo, nebo v navracování jako mouchy po cestě padali a mřeli. Divu nebylo, zima velká byla, a oni celou zimu marširovali a bojovali, a Němcům nebyl, kdo by třikrát za den polívku vařil. Však byla tu moc boží; Pán Bůh proti nim bojoval. A tak od Sasa, který nejprv odešel a naposledy do Čech přišel, Česká země si oddechla a hrobů toliko jim popřála. A to byli první, kteří si prorokovali, že vědí, říkajíce, že česká zem jich hrob bude. Tak i jiní národové říkali, co jsem sám z úst jejich slyšel. V ten čas v Praze nebylo než ustavičné peněz na 6 milionů pro Bavora skládání, šacování, palasatyrování. Venku exekuce na furáže a verbování pro zimního krále.

Dne 18. měsíce března na neděli květnou, ten večir před sv. Josefem šel Josef, syn Jana Svobody ševce z toho domku proti faře k rychtářovi Jiřímu Klejzarovi podle dolejší hospody okolo hodiny 7. V tom potká dva Brandeburky, těch se lekne, chce skočit přes plot. V tom jeden přiskočí k němu, jej na zemi položil, bil a s sebou do hospody vzal; tam na něj ihned munduru vojenskou vložili. Ubránit nebylo možná. Mateř jeho ubohá až do krve zbítá od nich byla. V 8mou hodinu ho na vůz vzali a pryč na Mělník, a tam odtud do Bělé, z Bělé do Nisy do Slezska zavezli. Za ty a takové lidi všudy se Pánu Bohu modlili veřejně z kazatelnice, aby je ráčil potěšiti, při sv. víře zachovati a jim z těžkosti pomoci. Vyslyšel lítostivý Pán hlas spravedlivých a pláč matek, že větším dílem se navrátili. I ten Josef Svoboda šťastně se zas z Nisy pod fochem zednického tovaryše z města domů před sv. Duchem navrátil.

Dne 6. měsíce Aprilis královská naše malá armáda, neboližto corps, knížete Lobkovic u Českých Budějovic, jehožto toliko na 8000 se počítalo,

²⁾ U Jungmanna nic toho se nenachází.

a Francouzů na 30 tisíc, potkali se u vsi Zaháj. Tam naši k lesu si je přitáhli, kdež měli děla polní, z nichž dobře těm Francouzům zatopili. Vidouce pak množství nepřátel posledně do Budějovic se reterirovali, kamž uherské vojsko k sukursu jim přišlo, a tak Francouze zpátky k Písku zahnali.

Ty dni něco od toho vojska marširovalo k Čáslavi k pomoci Karlu Lotringovi.

25., 26., 27. měsíce dubna navracovali se Sasové z Moravy, kdež i v Kostelci Labském kvartýr měli a mnozí tam zemřeli; však v Líbeznicích více jsme jich neviděli. A povídali, že ti královniny vojáci (sic) nejsou lidi, ale živí ďáblové.

9. máje vymarširovali Prusáci z kvartýrů svých k Pardubicům jakož z Mělníka a Staré Boleslavi, kdež na kvartýrech leželi. V Staré Boleslavi na děkanství ležel ritmistr calvin, a tam calvini strojili svou večeri se svým pastorem.

18. máje byla bitva u vsi Chotusic blíž Čáslavi a Kutné Hory. Tam padlo Brandeburků i se zajatými a plezirovanými, jak počítali oni sami, na 23 tisíce. Ztráta na pakážích na 5 milionů. Naši kdyby byli rabovány nechali, byl by snad ani jeden Prusák neodešel. Při té bitvě počítalo se Brandeburků na 40 tisíc, našich na 18 tisíc, a jak někteří praví 22 tisíce. Padlo z našich na 5 tisíc. Několik kusů naší ztratili, proto že z bahna je vytahovati nemohli, a koně byli pobiti. Ve vsi Chotusicích, kterou naši zapálili, tam asi 4 tisíce Brandeburků upálili, kteří se tam skryli. Na to naši se reterirovali na 2 míle k ležení hlavnímu, a Brandeburci dostanouce čerstvý sukurs plac jsou obdrželi a mrtvé zakopávati musili. To bylo v pátek po sv. Duše mezi oktávem sv. Jana Nepom. Král pruský se díval u Komárovic s vrchu maje k ochraně několik regimentů, a když na plac po bitvě přijel, která trvala od 7 hodin až do 1/2 dvanácté polední, a jeho generalové mu gratulovali z obdrženého vítězství, on říci měl: „Ich . . . auf solche Victori, wo ist meine schöne Cavaleri, ich werde sie nicht in ganzer Welt finden.“ Nebo jeho rejtharstvo nejvíce trpělo a skoro všechno zkaženo bylo.

Junius. Naše armáda tam odsud z většího k Písku zase se obrátila a tam dne 6. Juní Lobkovic na Písek udeřil, do strachu hrozného Francouze přivedl, že strachem skoro všeho zanechali a tam odsud ku Praze kdo jen mohl utíkali. Francouzský general Belil tam comendiroval, všechnu pakáž tam zanechal, tak že ztráty Francouzové počítali na 3 miliony. To bylo v pátek na Sv. Norberta po sv. Duše neděli třetí.

Francouzové měli ležení od Bílé Hory až k Holešovicům, však pořádku jich bylo, a tam všechny stromy krásné a vinice kazili i stavení.

Dne 13. Juní přitáhla naše královská armáda a položila se nad Zbraslaví u sv. Prokopa a něco na druhé straně.

Toho měsíce Francouzové vyzdvihli poštu v Líbeznicích v dolejší hospodě, kdežto já farář jsem musel z latinského na česko překládat.

Dne 15. téhož měsíce na sv. Víta jel excell. pan Belil, francouzský komendant, z Drážďan skrz Líbeznice, poštu zde potvrdil první od Prahy a dekret na druhý den poslal, aby se koně na poště k žádné robotě nepotahovali. Platilo se od koně na poštu 30 kr., čeledínovi 15 kr. A to ihned vydáno bylo. K zdejšímu panství bylo přiděleno březanské, stěnické, takže vždy 16 koní hotových státi muselo. Dolejší šenkýř Josef Kovář byl jako postmistrem a ten měl od každého koně 3 kr.

Na ten den u Prahy v ležení francouzském, jak bylo obecně oznamováno, pršela krev, tak že na mundurách spatřiti se mohla.

Ty dni strhla se z nenadání bouřka, a v ležení francouzském 5 nebo 6 osob boží posel skrze bromobití tu zabil.

18. dne pruští neb brandeburští husari dosahovali až k Brandýsu, též na panství Vinořské i do Čakovic, a tam rabovali a pěkné koně s sebou mocně odváděli. Hrozný strach a bázeň byla. Ty dni přišlo 400 Francouzů do Líbeznic; ani tu 1/4 hodiny nebyli, přijel kurýr, že Lotring je u Prahy, hned zase zpátky ku Praze marširovali plni strachu.

Ty dni ustavičné pošta šla silná. 14ho dne, pozapomenul jsem, přitřhlo comando francouzské, jak rejtharstvo a husarstvo, od 150 mužů asi na večír. Ti se položili na krchov sv. Martina i s koni; tam krmili, zbraň přes zeď vysazenu měli. Prosil jsem pány officiry, aby je tam nedávali, že mají dosti placu ve vesnici. Nic platno nebylo, přeci mocně tam vjeli. U mně v pokoji dolejších tři páni officiry leželi. A ti pravili, že jedou proti p. Belilovi. Prosil jsem sv. Martina, patrona našeho, právě když jsem se na odpočínutí položiti měl, aby jich tam dlouho netrpěl a ty duše, kterých těla zde odpočívají (sic). Vešli tam asi v 11 hodin večír a okolo jedné hodiny již pryč odjeli, a od té doby žádní víc tu nestáli.

Julius. 2ho téhož měsíce je obyčejně processí z Líbeznic do Staré Boleslavi, které také ohlášeno bylo. Právě byl den Navšt. p. Marie v pondělí, tedy v neděli před tím dnem v čas služeb božích, které držány byly v Líbeznicích, v Hovoršovicích, mistru polnímu Karlovi Toulicovi, též myslivci měsickému Matějovi Větrovskému, když v kostele byli, francouzská holota příbytky rabovali, truhly sekali a lámali, tak že se stal právě křik v čas kázání, které měl P. pater Maximus od sv. Václava z Prahy. Lidi vyběhli a služby Boží se roztrhly a z příčiny té bázně druhý den processí do Staré Boleslavi bylo zdrženo a opuštěno.

4. téhož na sv. Prokopa jel jsem já farář Jiří Paroubek do Staré Boleslavi s hejtmanem pakoměřickým Samuelem Felixem, kdež on co v Brandýse řídití měl u p. Keglera, muže handlovního skrze dříví, což se stalo takto:

Ten p. hejtman napsal cedulku složenou do téhož Brandýsa a před tím dnem večer poslal ji do Měsíc k panu purkrabí, jenž byl p. Josef Stehno, muž dobrý, aby ji ráno po někom k tomu p. Keglerovi odeslal, kdežby po obdržení cedulky maje známost ten pán doma sečkal, ažby pan hejtman tam se najítí dal k počtu učinění. A on poslal chalupníka, jakéhosi Václava Líbe, Němce. Jeli jsme tedy a přijíždějice do Brandýsa spatřili jsme král. husary, kteří byli insurgenti.

V tom ale ničeho si nevšímaje já jsem šel na děkanství k J. Mti p. vikariusovi, tam odsud do Staré Boleslavi, kdež jsem svou pobožnost konal. Doma jsem ranní mši sv., ostatní služby boží P. pater Maximus odbýval.

Za mnou přišel do Staré Boleslavi i p. hejtman. Tam sešedše se pobožnost jsme vykonali a zpátky se do Brandýsa na děkanství navracovali. Na cestě povídali mi starý vrátný, že z Líbeznic tu 2 sedláci byli a ti že jsou na Francouze s nima jeli a mně že jsou kostel vyrabovali. Tomu jsem se zasmál, věda, že by sedláci nás byli hledali a nám to oznámili, že to pravda není.

Sedíme na děkanství u oběda jsouce veseli. V tom okolo 4 hodin přijde křik, hluk po městě, že vedou od Líbeznic Francouze. My se vzchopíme od stolu, jedeme a pospícháme v strachu domů. Jedeme cestou; za námi se bere

švadrona král. husarů, abychom jim cestu ukazovali. My tím víc v bázni jsouce postaveni pro Francouze, abychom snad neuvízli. Přijíždíme k Brázdímu, tam potkáváme asi 25 Francouzů, rejtharů, zajatých, až do košile svlečených, bez klobouků, bosých, ukrvácených, zavázaných, které husari s křikem a radostí hnali před sebou. Jedeme domů k Hovoršovicům. Již na cestě lidu množství chodilo, kdež i v Slubách p. hejtmanu předhazovali, že je on vinen tou bitvou a krve vylitím.

Ta pak šarmice stala se právě proti Pakoměřicům nad cihelnou na panských polích k Hovoršovicům ležícím. A byli právě o úhorn, tu zůstal 1 Francouz rejthar ležet, u Bořanovic druhý mrtev, raněných více. Honili se až k Ládví a pro sucurs posílali do ležení Francouzové české sedláky.

My přijedem domů. Jeden slech byl, že hejtman pakoměřický s farářem líbeznickým pro ty husary jeli a ti nešťastníci že jsou vším tím vinni, kdežto jsme ani na to nevzpomněli. Na mne páslí Francouzové v bráně, tak že i mi psáno bylo, abych dál od Prahy se vzdálil, a to od velkých hlav mně tenkrát znajících, též i p. hejtmanu pakoměřickému.

Začátek a původ byl ale ten, jak jsme zvěděli. Ten Václav Libc nešl tu cedulku k p. Keglerovi do Brandýsa. P. Kegler se ho ptal, jak se tu máme a co nového, a on povídal, že tu v neděli Francouzové rabovali. Tam za stolem pili husarové insurgenti, ti slyšíce to vzali si ho za stůl, aby povídal, co je tu a jak daleko. On také povídal, že je tu pošta, že každý den tudy jezdí. Na to ho vzali s sebou na koně, a on s nimi jeti a cestu jim ukazovali až k místu musil, a tak rovněž nevinně do toho přišel.

6. dne téhož měsíce ráno po druhé hodině s půlnoci zase se stala malá šarvátka pod zvonici líbeznickou na lukách. Husarové královští furažirovali seno na lukách, které bylo v kopcích, a jakýsi žid špion vedl jest Francouze s legaty 700 mužů přes všechno obilí ne cestou ale polmi a právě když klekání se zvonilo, trefili na se na těch lukách. Já se modlil u okna proti kostelu, první rány jsem zaslechl, myslil jsem, že to jdou na bažanty; když ale křik se stal a hluk, tu jsem viděl, že jest šarvátka.

Táhli přímo přes louku se dvěma vozy i koni přes obilí — bylo ještě zatměno — nahoru na Kavkovo pole. Tam zůstal ležet mrtev jeden Francouz. Měl na uchu podkovku a rúženec v hrsti bílý, koštěný, ale sliknutý. Přes klíny zádušní, tam byl ouhor, a podle meze na sládkovu poli zůstal královský husar ležet mrtev, skrz hlavu proražen kulkou, oblečen, maje škapulír na sobě. Měl jsem u mělnické silnice hrách setý nahoře na farském, ten mi do země zašlapali do poloviny. Jak marširovali pohromadě, husari také z jedné i druhé strany projížděli, tu bylo na tisíce ran učiněno, však jen ti dva mrtví zůstali. Francouzové musili mít švihovky, neb to tuze bouchalo a hřmelo. Potom jeden pěkný kůň francouzský šimlovatý... maje nohu přeraženou státi zůstal. Šel jsem za nimi cestou s jinými lidmi. Nacházeli rozličné věci lidí: pistole, pytlíky, nože a jiné, ale já nic. Toliko když jsem s husary mluvil královskými, bylo jich několik raněných, ale všichni na nohách. A šli na Mělník Francouzové.

A od té doby tudy Francouzové pošty neměli, ale přes Klecany ji obrátili. A tam jednoho Francouze husari v hospodě zabili.

Přišlo před tím večer 500 husarů do Měsic a na ráno marširovali k Dáblícům. A to byli insurgenti neb zemanové. (Pokračování.)

Paměti Jiřího Václava Paroubka, někdy vikáře a faráře v Líbeznicích (1740 — 1774).

Vydal Václav Beneš Třebízský.

(Pokračování.)

14ho opět skrze Líbeznice těch 500 husarů k Ládvi táhlo, a ti sobě komando na Mělnice udělali.

18. husarů 25 táhlo na recognici k Ládvi.

19. husarů táhlo 25 na recognici k Ládvi a ti k faře přirazili, chleba a pivo žádali. Páni officíři kafe neb vína.

21. Francouzů 7000 bylo na furáži, kteří dosahovali nahoře k Březnovsi a tu dole k Bořanovicům, až k mezím pakoměřickým, na které jsem se s okna díval. Bože, chraň takových více vidění, kdež všechno šmahem sekali.

25ho přišlo komando husarů k faře mé královských a tu jeden cornet, jménem Radič jednooký, chtěl mermo vyzpytovat, zdaž jsou tu byli Francouzové, a když mu lidé povídali, že ne, přijel k faře a ptal se mne s p. paterem Maximem ord. s. Augustini, který u mne zůstával, zdaž my o tom také nevíme. My jsme povídali, že ne. Odpovídal, že tu žádný poctivý není, ani že žádného svědomí nemáme a že budem těžce odpovídat před Pánem Bohem, ale my jsme mu pravili, aby on jen měl takové svědomí, že lehce projde, kdež jsme skutečně nic o Francouzích nevěděli.

26. na den sv. Anny husarové chytili ovcí panských na 100 a mně také jednu vzali na pastvě. Stále ty dni husarové projížděli.

29. v neděli vyšlo na 7000 Francouzů na furáži přes most u Troje a táhli právě k nám na naše pole. Ráno právě cornet Radič královský husar přijel ke mně se 12 muži a ptal se na Francouze, v tom kouknu s hůry s okna na Ládvi a vidím veliké vojsko skrze perspectiv a mají bílé, červené a modré pláště a povídám tomu cornetovi, že jsou tam vojáci. On tam jede, a když se zpátky navracoval, oznamoval, že jsou to insurgenti uherští a že se mu stal casus. Když se k nim blížil, ti z Ládvi poslali proti němu komando se 20 muži na recognici, a když se blížili k sobě neznajíce sebe, jeden jeho voják že natáhl zbraň, ta ale že mu selhala, v tom že uhersky křičeli druzí na to z Ládvi komando, kdo jsou oni? a odpověděli, že jsou královští. Tu byla teprve radost. To ale znamenati sluší: uherští husarové nazývali francouzské husary kuruce, a francouzští husarové nazývali zaš uherské labance.

Na to když ti Francouzové na nás šli na furáže, potkali se tu v Ládví s těmi Uhry, tu se do sebe dali. Já měl jsem ranní mši sv., kdežto po ní jsem vedl processí k sv. Anně do Břežan. Tu jsme slyšeli ran nesčíslných, však nevědouce, co je to.

Nějaký Bilany a Cyraky, obrstové uherští, zůstali na place, a mnoho Uhrů, též i s druhé strany Francouzů nepovědomý počet. Dlouho to trvalo, až naše rejtharstvo královské k pomoci táhlo. To shlednouce Francouzové přehli, utíkali, s mostu jeden druhého do vody u Troje házeli a strkali s během náhlým. Husaři až nad ně na kopce u Troje doráželi a trubami victoria vytrubovali.

Potom uherští husaři se rozjtžděli, lidi obírali, rabovali. P. faráři bohnickému, p. Janovi Frišovi, zasloužilému skrze 7 let missionáři, skoro všechna mobilia pobrali. Ovec na sta jim nestačilo, truhly, šaty, lidi svlékali. Já nemaje stání v Břežanech po kázání jsem se domů odebral, aneb ať řeknu, po zpívání mši sv., kterou jsem měl. U večer s p. Pavlem Tymou, sedlářem líbeznickým, šli jsme na pole k obilí se podívat. Když se navracujem od Měšic ze Slatin, právě u louky Kasalického skrz oves jede husar král. proti nám, za ním jiní 4. Ten vytaženou pistolí mří na mne křiče: „Gib her 10 Dukaten, gib her 10 Dukaten!“ „Warum?“ řekl jsem já: „ich habe keine Dukaten, was soll dieses bedeuten mit der Pistole, ich bin kein Francouz, ich bin ein plebanus von diesem Dorf, wo ihr her kommet. Scis ne latine?“ „Scio.“ — „Quare petis a me pecuniam, ego exivi ad agros meos, pecuniam non habeo, eatis mecum domum, dabo vobis edere et bibere.“ „Nos nolumus bibere sed pecuniam, des nobis 8 aureos, 6 aureos, 4or, duos, ergo 2 fl.“ Dixi: „non habeo; sed 1 fl. dabo vobis, veniatis mecum domum.“ „Nos non ibimus retro sed cras veniemus.“ Tu na p. Pavla doráželi, aby on dal. Já ho vymlouval, že je chudý řemeslník, že byl voják, že nic nemá. Když byl vojákem, řekl on, tedy peníze má, dostal paity. A když se sjeli uhersky k sobě mluvíce, teda ten žádal furiant, abych mu dal nějaké svátosti neb reliquie, aby byl fest neb zmrzlý, aby se ho kulka nechybila. Já mu slíbil, aby ráno přišel. Tedy nás pustili a ptali se, kde tu nějaký žid zůstává. Já odpověděl, že byl ve Zloníně, ale že je pryč, neb on se do Brandýsa odstěhoval dávno, nebo všude židy po království rabovali. A tomu Zlonínskému jsem mluvil před 14 dny jdoucímu okolo fary, aby se měl na pozoru, že bude vyrabovaný. On smíchem mi odpověděl aj! ajej! já budu vyrabovaný od husarů, nebojím se nic. Dictum factum. Za tři dny na něj přijeli, pobrali co měl, svázali ho, tak že sedláci 20 zl. mu půjčit musili, aby puštěn byl.

30. Ráno přijelo těch 5 husarů na mne k faře, já jich ale do fary nepustil, ale s okna latinské kázání jsem jim dělal, co se to opovážili mne na cestě attrepirovat, že k tomu nejsou posláni, aby přátelé a domácí soužili, a kdybych na ně šel do tábora žalovat, tak mně ležení jmenovali, že by právo vojanské nad nimi držáno bylo. V tom jeden za druhým se tratil, a pravili, že jsou byli opilí. Ten přece sám poslední furiant zůstal a prosil, abych mu to odpustil, že se mu to jak živ nestalo, že do své smrti nechce to víc učinit, jen abych mu dal svátosti neb reliquie a na kořalku. Teda dal jsem mu reliquie a asi 33 kr. v papírku lapdminceů.

Téhož dne p. baron Ryvej luitnant byl u mne u jídla husar. Ty následovní dny ustavičně husarové projížděli a ovce brali.

Augustus. Ten měsíc oblehla naše královská armáda celou Prahu, jichžto se počítalo 62.000. Na Bílé Hoře hlavní ležení, v Podole Uhři a Cbarvatí; ve Hvězdě děla polní a piximetrové, táhlo se vojsko až k Zbraslavi.

Na druhé straně Uhři, i některé česky regimenty. Corpo reservo Excell. p. hrabě Badiany v Kundraticích. Tudy až k Prosyku Uhři, banduři v Libni.

Tu přišla Praha k zavřetí, vycházelo množství lidu z Prahy, ale bez passu žádné; naše mil. vrchnost Jeho Excell. pan hrabě František Václav s Excell. paní hraběnkou Kateřinou, rozenou Schönbornovou, dva mladí páni Franc Antonín a Fridrich, též Excell. p. pauimáma p. hraběte Alžběta rozena Kinde a sloužící ven přijeli, a to s velikou těžkostí.

Jejich Excell. p. p. hrabě Karel Kolovrat, apellač. president přijel do Líbeznic s svou paní, a to s velikým strachem, nemaje nic na hospodě k dostání, poslal sem mu pečenou kejtu telecí, velikej vděk sem mu učinil, také byl můj někdy patron v jisté akci.

Začali naši z děl střítlet do Prahy, před tím ale stále šarvátky byly okolo Prahy, kdež naši z vinic Francouze do Prahy sháněli. Též i z Libně banduři a z hamru Francouze vypudili a hamernu zapálili.

Udělali si též Charvatí s Wurmbandským regimentem baterii na Žižkově, druhá byla na Veleborské vinici, třetí nad Závěrkou atd. atd.

Téhož dne jel jsem do ležení hlavního na Bílou Horu s p. P. Schmidem na ten čas poručeným administrátorem Ďáblickým. Nebo se stalo, že Vel. p. Jan Střecko, administrator Ďáblický, jedouc s svým správcem z Hloupětína na cestě byl vzat od Francouzských husarů a vezen do invalidhausu, tam byl asi tři dny. Potom na Hradčana do Prahy na rathaus a tam byl u vězení asi 14 dní z příčiny té, jakoby královské vojsko v Hloupětíně přechovával, však zas byl puštěn, ale v špitále ten čas zůstatí musel. Byli jsme v tom lagru puštění do Hvězdy, kdež 50 děl polních polovičních cartonnů pospolu stálo, ještě právě asi 2 spravovali, co jim při výpadu Francouzové zatloukli. A tu posívali, že je večer do hlavní baterie povevou, a ta byla pod Závěrkou proti Strahovské bráně. Bylo tam ještě na 70 a více děl jiných, saských, pruských jim pobraných Pum, moždýřů, granátů nepřemoženě, ale toho nepotřebovali, též i na řetězích kule. A tak, když jsme to viděli a vina sklenici 1 žejdl. za 17 kr. vypili, které hrubě kalé nebylo, ale Jirkovské pivo šmakovalo, zas ten den jsme se domů navrátili. Bylo tam ovšem ten šik a ležení vojensky pěkně v pořádku viděti. Ty dny ustavičně bombardirovali a Francouze do Prahy sháněli.

11. In vigilia Assumpt. šel jsem do ležení uherského. Přijda na Prosik, tam první šik stál uherský, potom pod Vysočany druhý a tak vždy dál a dál; Francouzské ležení bylo na ostrově velkém, malém etc. okolo Holešovic, v císařském mlýně ve Voboře etc. Když jsem se domů navracoval k večeru, naše královské vojsko táhlo 5 kusů po 8 po 6 koních k té hrušce nad Ďáblice od Letňan a zůstali tu stát u Ládví až do noci, sice byli by je Francouzové shlídlí. V noci pak je vtáhli až do toho hájku nad Trojou.

15. Ráno na Nebevzetí Panny Marie v 5 hodin začali do Francouzů z 5 baterií z děl bouchat, a těch ale neviděli v tom hájku, a ta byla nejbližší nad Francouzi, jen přes vodu blízko Bohnic je to. První rána vyšla od Závěrky, druhá z vinice Šelhornovy, třetí ze Žižkova, čtvrtá z Libně a pátá z toho hájku. Tu potom víc a více z toho hájku Francouzové jak syslové z celtů a stanů vykukovali a úprkem do Prahy se hrnuli, kdež na druhou ráno ani jednoho víc venku nezůstalo. V tu noc pěkně stavení Čer-

niské vinice jménem Belveder, v němž komandant Broglio Francouz bydlel, do povětrí Francouzové vyhodili.

Tu teprve začaly pumy a kule do Prahy lítati, až se okna celý den na faře třásla, a to trvalo dnem i nocí až do 10. Septembris.

Praha taky tak dlouho byla zavřena, kdež veliký hlad byl, tak že 7500 koní a několik víc zabiti a snísti musili jak Francouzové tak i Pražané.

25. učinili Francouzové veliký výpad z Prahy na královské, však nešťastně. Zůstalo jich na 3000 jak zabitých tak raněných a zajatých, a to bylo po čtvrté hodině po polednách. Kolik ran z kusů dali, a kolik království pum za ten čas do Prahy hodili, všechno v tisku vyšlo.

V Praze strych mouky pšen. toho času se platil za 20 zl.; strych mouky žitné 10 zl.; strych hrachu 22 zl. 24 kr.; žejdlík krup 8 kr.; strych čočky 22 zl. 24 kr.; strych ovsa 6 zl. 15 kr.; libra másla 1 zl. 15 kr.; žejdlík soli 17 kr.; libra másla neb přepouštěného 2 zl. 30 kr.; libra českého sýra 1 zl. 12 kr.; indian 15 zl.; kráva 300 zl.; tele 90 zl.; libra hovězího masa 1 zl. 15 kr.; libra skopového 51 kr.; libra vepřového 54 kr.; jehně 10 zl.; libra telecího 1 zl. 6 kr.; husa 5 zl. 15 kr.; kachna 3 zl. 36 kr.; slepice 8 zl. 30 kr.; kuře 1 zl. 15 kr.; pár holoubat 1 zl. 15 kr., libra uzeného masa 1 zl. 30 kr.; zajíc 1 zl. 30 kr.; citron 29 kr.; hlávka salátu 4 kr.; cibule 3 kr.; hlávka česneku 3 kr.; kelruba 6 kr.; centnýř sena 5 zl. 45 kr.; strych řezanky 36 kr.; libra oleje 30 kr.; vejce 16 kr.; žejdlík mléka 9 kr.; žejdlík smetany 16 kr.; koště 9 kr.; kůň francouzský 1 zl. 3 kr. Však naposledy velmi drahé byly, kdež jednu libru koňského masa dávali za 15 kr.

26. Augusti zapověděno v Praze zvonění a hodiny nebily.

September. 1ho zapověděna v Praze kázání.

10ho odtrhla naše královská armáda od Prahy proti sucursu francouzskému k Plzni a k Teplé.

13. přestala střelba.

14. začaly bít hodiny a zvonění.

16. začala zase kázání.

18. přišel decret král., aby lidé okolo Prahy na míli pryč se stěhovali, což se stalo skrze exekuci a z Bohnic velebný pán farář Joanes Otto Friš ke mně se přistěhoval.

21. v noci šlo 600 Francouzů okolo Měšic k Mělníku.

26. po půlnoci okolo 1/2 2. táhlo 1500 Francouzů s kusy a vozy okolo mé fary k Mělníku v té největší tichosti a v hospodě dolejší jsme měli ještě husara salva guardu a všude po vesnicích salva quardy naše ještě byly, ale nic jim neudělali. Náš husar s hůry na ně koukal.

27. zase táhli Francouzové v noci s vozy k Mělníku.

29. táhli zpátky, hnali s sebou mnoho dobytka hovězího a skopového též... vezli, a ti je až nad Dáblíce doprovodili a přišli zpátky do Líbeznic k obědu. Péchota campirovala na lukách, rejthaři ve vsi brali lidem ze stodoly oves. U mne bylo 5 oficírů, dal jsem jim vejce, nebo byla sobota, což oni sobě velice líbovali, a měli jakési prase celé pečené s chlupy a pravili „bon viant“.

30. Francouzové furažirovali v Klecanech ze stodol. Vzali správce s sebou též i pana faráře Fridricha Jinošku a všechno jeho jmění i dobytek, kromě co v pokoji měl svým, toho se netkli. Seděl asi 21 den v Praze, že prý se modlil za královnu a že zdržoval husary královské. Lidu pak šlo do Prahy skrz Líbeznice, že jsem jak živ neviděl jich tak mnoho na tisíce

sem a tam dnem nocí, nebo velmi všechno v Praze platilo. Rychtář z Mirovic jakýsi Novák dal pšenici strych za 9 zl. a měl jí fůru velikou. Můj chlapec tam nesl máslo na dar, v Libni mu libru mocně vytrhli a strčili mu za ni 34 kr. Ten rok okolo Prahy sedláci, kterým obilí nepobrali, mohli si jak náleží pomoci, kteří byli dobří hospodáři, neb čeládce samými dukáty platili.

October. Dne 2. právě v pondělí povstala hlůza selská do zbraně z ponuknutí pana Karla Davida, kterýž byl krajským francouzským a ložiroval v Brandýse. Ti byli sedláci, chalupníci, pacholci z Popovic, z Polehrad, z Brázdima, ze Slub, z Mratína a ti brali lidem zbraň, pistole, flinty, podávky, rožny, vidlice, klacky a přišli na Excellenc pana hraběte Frant. Václava z Nostic do Měšic, jenž ještě spal, a chtěli na něm zbraň, on jim dal dva dukáty, 1 sud piva a jednu krávu, aby je odbyl, oni táhli s bubnem k Líbeznicům, právě když jsem šel z kostela po mši sv. Těch jsem se lekl víc než vojska nepřátelského, ale sv. Martinu hned jsem sebe i své ovčíčky poroučel.

Ti přišli do vsi i na faru po třikráte dveřmi z průjezdu lezli, dal jsem jim chléb, pivo a sýr a chtěli na mně zbraň, já ale neměl jsem nic. Líbezníci ale sousedé nechtěl žádný s nimi, že až přijde další poručení, a tak dál již nešli, neb se jim to u nás hned zkartilo. Táhli tudy Francouzové, ti se jim smáli.

Šli také do Pakoměřic i do Břežňovsi, napadli purkrabího a obročního líbeznického na cestě, ty vzali do presonu a vedli je k nám do Líbeznic, že tu mají generala. Když přišli k faře, oni na mě volali, když právě jsem dva Francouze vyprovázel, a tak jim z rukou vyšli a u mne přes noc zůstali, a sedláci k večeru domů se odebrali a tak konec vojny jejich bylo. Ale potom, když kníže Lobkovic do Brandýsa přitáhl, přišli a sepjatýma rukama kleče odprošovali.

11. Landmiliz neb české domácí vojsko s myslivci přitrhlo do Nymburka.

Přijel od husarů general Beresseny k faře mé s 300 vojska francouzského péchoty i jezdců. Tu jsem tenkrát myslel, že budou furažirovat, dal si mě doří zavolati a tázal se, umím-li německy, česky, a když jsem odpověděl, že ano, ptali se mne, daleko-li do Biskovic, do Brodu, do Černého Kostelce, a když jsem mu pověděl, tázal se, zdaž jsou tam královští husaři, a že obklíčili jejich 100 granatýřů, a ti granatýři utekli do panského dvora a všady si děr nadělali skrz zeď, a on řekl, že je má hledat, však kdo ví, kde již ti lidé jsou. Já obětovav mu, co v domě mám, on poděkovav sedl na koně a pravil francouzsky bon vilage t. j. dobrá ves. Tu bylo malé srdce ve mně, myslíc, že bude rabuňk. Ale oni jedouce skrz ves k Biskovicům, zůstali pod skalkou stát a ohlídnouc se k Měšicům viděli stodoly, jeli tam a furažirovali panské obilí. Excel. p. hrabě právě ten den odejel v pět hodin ráno do ležení. Excel. p. p. hraběnka s mladýma pány tu zůstala, a kdyby ona tam nebyla a vlnná se jim neukázala, byli by snad všechno pobrali, ale přece něco nechali.

12. bylo 110 Francouzů v Měšicích přes noc v zámku.

21. Generalní furaž v Mratíně a ve Sluhách všechno pobrali obilí i seno i slámu. Přišli také do Měšic a do Hovoršovic, ale Salva guardia je zahнала.

14. Generalní furaž francouzská v Dáblících a v Břežňovsi.

24. Ukazovali se zas husaři okolo Prahy, Bílé Hory a Smíchova, střelili po nich z kusů. Poštu chtěli mít u nás Francouzové, ale obrátili ji na Vinoř a Brandejs.

November. Naši královští zahnali sucurs francouzský z Čech. Lobkovic blížil se ku Praze. Francouzové rozloženi byli u Ausiku, v Litoměřicích, v Mělníku, v Kostelci Labském, v Brandýse, chtěli také do Mladé Boleslavi a do Nymburka jít, tam ale byli myslivci, též v Českém Brodě atd.; všude furážirovali obilí a seno.

6ho Lobkovic, otec vlasti a chránitel lidu českého, přitáhl pod Říp s 25.000 okolo druhé hodiny s poledne. A Francouzové na druhé straně v 6 hodin večr zvěděli skrze špiony, hned utíkali ze všech míst a stran do Prahy.

Ti co šli od Mělníka Francouzové brali, nač přišli: dobytky, krávy, voly, svině, ovce, šaty, nábytek lidem. Skrze Libeznice právě okolo 3 hodin s poledne táhli v hrozném blátě, to byl polovičný soudní den od řvaní, bečení, pláče a nařkání. V naší vsi vzali koní 3, krav 15, sviň 25, nábytky, peřin, šatů, mouky, vaření etc. etc., panských krav 8, ostatní vyplatili, ovcí 800. Já jsem byl na malé nitce, pořád přes zdi skákali, do chlévů se dobývali, po střechách po holubech střelili, prosil jsem jak jsem uměl francouzsky: pardon, musje, pardon. Stálo mě to 3 zl. a 1 vědro piva, co jsem jim dal a chléb jsem právě neměl, a to trvalo až do rána, že jsme ani nespali, nebo celou noc tloukli a bouřili a lidem, co měli, brali. Vedlejší soused Štaska přiběhl o půl noci na faru, abych mu půjčil dva zlaté, že mu Francouzové poslední kobyly s hřibětem chtějí vzít, šel tam s ním p. pater Maximus ord. s. August. a vyplatil ji za 1 zl. 30 kr. To jsou byly komedie nevidané. Bože, chraň všechny naše potomky od takových hostí!

Na to přitřhl Lobkovic ku Praze a položil se napřed na Zbraslavi, tam odtud táhl k Brandýsu a položil se v Starý Boleslavi. Když tam přijel, upřímo šel do chrámu Božského Rodičky Boží a tam se pomodliv teprve vešel do svého kvartýru, který měl na děkanství. Zatím pikety všude stály královské okolo Čákovice a Vinoře, a francouzští husaři v Libni a ve Vysočanech. Zápověď byla, aby se nyní nic do Prahy nedováželo.

17. Jelo koliksi sedláků od vody s obilím a moukou do Prahy, a když za Dáblice vyjeli, šel jeden sedlák do Libně k Francouzům, aby jim sucurs dali proti královským husarům, že jim vezou obilí. Oni jim poslali 30 mužů péchoty a jednoho lajtnanta proti těm vozům. Zatím komando rejtharské král. z nenadání k tomu přišlo, tu bylo šarmiclování, až je i rejthari kyrsaři obklíčili, jednoho sedláka prostřelili, druhé ranili, posekali, poněvadž proti rejtharům střelili a s Francouzi drželi, jeden neb dva vozy na místě spálili, koně pobrali, ostatní sedláky i s Francouzi do Staré Boleslavi zajaté vezli a vedli. Jeden korporal od královských na místě zůstal.

25. Královští dostali Litoměřice a zajali tam 936 Francouzů, oficirů 76 a vedli je do Uher. Ostatní dni nic tak slýcháno nebylo, než o samém rabování husarů a myslivců. Kde koho dostali zvlášť okolo Prahy, všechno mu pobrali.

Ten měsíc také Velen, Mirovice a špejchar hovoršovský vyfuražirovali Francouzové.

December. Nostri erant dislocati in quartiris hiemalibus. Auvé! zas strach nový.

2. Po půlnoci na neděli Francouzové v Dáblicích a v Břežnovsi až k Roztokám po všech vesnicích a dvořích pobrali všechn dobytek.

3. Ostatní dobytek pobrali v Dáblicích.

4. Jeho Mil. pan hrabě Leopold Kynský jel s husary a myslivci skrz Libeznici. Téhož dne z Prosíku, z Libně etc. stáhli se Francouzové do Prahy a zavřeli Prahu.

6. 60 myslivců táhlo skrz Libeznice ku Praze. Následovní dni vždy myslivci se projížděli.

16. Po půlnoci na neděli Francouzové vytáhli z Prahy a na útěk se dali, vzali pak za rukojmě s sebou ze čtvrtého stavu pány až do Egru. Mnoho Francouzů na cestě pomrzlo, nebo ty dni velmi tubá zima padla, mnoho jich zajali, mnoho uteklo, málo jich odešlo, garnizona toliko francouzská v Praze zůstala.

18. 800 ještě z Prahy Francouzů táhlo.

28. Právě na Mladátka vešli s akordem naši do Prahy na Vyšehrad. Komandant Schever francouzský vydal knížeti Piccolominiu klíče z poručení kněze Lobkovice, nebo on akord učinil.

Ty vánoční svátky leželi u nás v kvartýru rejthari od Carafa regimentu 1. compagnie, u mne rytmajstr dole v pokoji. Již bylo potěšení k jedenkrátě z bázne vysvobození. Naši královští když v Boleslavi leželi, často slámu a seno furážirovali, k nám přijížděli, ale jiného nic.

To byl rok podivný. Dejž Bože, abyste ho žádný Čech upřímný nikdy neměl.

Léta Páně 1743. Dejž, Bože, ať je šťastný! 2. Januarii vytáhli Francouzové z Prahy s bubny a praporeci tak ale, že varta král. z jedné i z druhé řadou státi musela, kdežto od lidu velice byli pronásledováni, toliko uličkou po jednom táhnouti museli. Egr však přese všechno zůstal Francouzi opánován. Ten rok ukrutné větry byly, že mi okenice se třepily a lámaly.

9. April hrozný vítr byl a mnoho škod učinil. Toho roku Bavyry celé královna Maria Teresia dostala.

29. dubna královna Maria Teresia do Prahy přijela, a téhož měsíce 9ho ukrutný vítr byl od půlnoci až do 4 hodin s poledne.

Máje 12. v neděli čtvrtou po velikonoči na přenesení sv. Norberta byla Maria Teresia král. korunou českou na hradě Pražském korunována.

Junii 16. druhou neděli po sv. Duše odjela nejmilostivější královna z Prahy do Lince po polednách ve 3 hodiny, dříve ale byla v chrámě sv. Víta a tam se modlila se svým vojvodou Lotringem u hrobu sv. Jana Nep. a sv. Václava, odtud šla upřímo do vozu okolo kaple sv. Vojtěcha; byl jsem při tom. J. Mil. páni kanovníci šli infulati až ke dveřím před sv. Václavem, když ji vyprovázeli.

October 15ho večer se blýskalo a hřmělo.

16ho ráno okolo páté hodiny se obloha otevřela, nebes světlo bylo, že peníz rozeznat mohl, a v tom se ukázalo nejinak než jako šipka letící, jako když je bouřka, a takové šipky jako had se v povětří kroutí. Bylo to k Slezsku hořejšímu k Rajchumberku, asi 2 Otčenáše to trvalo, množství lidu to vidělo. Bože, dejž k dobrému, nebo Prusák je ve Slezsku pánem.

December 24. Na štědrý den ráno po páté hodině procitl jsem a seznal jsem světlo v pokoji nahoře jako od měsíce. Když měsíc na první čtvrti teprve byl. Vstal jsem a viděl jsem obzvláštní hvězdu, od níž ta jasnost

vycházela, zbudil jsem vel. pána patera Matěje, pomocníka na svátky, i povívil se tomu a že jakživ takové hvězdy neviděl, pravil, nejinak než jak od měsíce světlost šla do pokoje a na zdi. Druhý den jsme již nic neviděli; když jsme šli na úsvitě do Pakoměřic na Boží Hod, měli jsme penitentů 490.

Léta Páně 1744. Januari 7ho v stav sv. manželstva potvrzení byli v Rakousch v městě Vídni vojvoda (tit.) Karel z Lotrinku s Annou Marií arcikněžnou z domu rakouského, sestrou královny uherské a české Marie Teresie, ona učiněna říditelkyní Španěl a Nidrlandu. Dej jim Pán Bůh všemohoucí štěstí a dlouhé dobré panování. Na to jeli skrze Prahu spolu 27. Februarii, zůstali tam tři dni, v neděli po poledni odjeli k Drážďanům. Téhož roku, a jak slyšet bylo, že již předešlého roku 14. Decembri vidána byla kometa v jiných zemích. Zde ale v Čechách někteří ji viděli o vánočních svátcích, ale k veřejnému vzezření přišla měsíce Februarii. To jsem já viděl, když u večer jasno bylo každý den, když jsem ven vyšel z fary tři kroky ze dveří ku kostelu, spatřil jsem ji, totiž hvězdu ocasatou, byly okolo hvězdičky. Ta vycházela soumrakem a trvala až do 9 hodin. Potom zašla za vrch. Ukazovala se až do postu na večír 19. Februarii. Potom rychlostí svou předběhla slunce a vycházela s dennicí několik dní, v poledne se ztratila; neviděli jsme nic než toliko po půl noci sloupy od východu hledíc od Libeznic podle kostela, zrovna vystupovaly rozličné barvy, na konec červený a krvavý. Dej P. Bůh na všechno dobrý. Toho roku panovala planeta Mars, smrtonoš, od polou roku spolu Venuše.

Téhož roku 21., 22. a 23. Februari v Tulonu na moři Francouzové se Španěly proti Lobkovicí knížeti posílali 30.000 pomoci do Vlach. Engličané s král. spojení čekali na ně na moři, a když vytrhli, takový boj byl, že lidé na ně hledíc a ten zvuk a oheň vidíc, nejináče než propast pekelnou sobě býti mysleli. Engličané měli 2080 kusů na 80 šífch. Co neměli také Francouzové a Španělové! Nyní sobě pomyslit, co to za břekot a oheň nemusel býti. Tulon byl míli země vzdálen od té bitvy, a toho zdi i domy se třásly tak, jakoby někdo na hrušce hrušky třásl. Francouzové tu jsou potlučeni se Špaňhely, i šífy spáleny, dva se potopily, 8 zajatých; co za škodu při tom — to si můž pomyslit. Ty dny v Čechách takové byly větry, že jsem celou jednu noc nahoře v pokoji spáti nemohl, vždy jsem myslel, že něco se zboří a rozpadne, a hned jsem pověděl, že jsou boje a bitvy někde na světě k západní straně.

Téhož roku 1. Aprilis ve středu před zeleným čtvrtkem byla jasnost na obloze nebeské na půlnoci okolo 9. a 10. hodiny v noci od Žitavy až za Drážďany, jakoby slunce zacházelo neb měsíc svítil. Šla od toho jasnost po zemi, a trátilo se to k západu slunce.

3. Aprilis se na Velký pátek blýskalo, a potom druhý týhoděn hřmelo. Byly teplé svátky. Toho roku v zimě zahnal Lobkovic kníže Jiří Kristian Špaňhely ze Vlach až do Neapoli.

Měsíce července princ Karel z Lotarinku přešel s 60.000 našeho lidu řeku Rejn, ztratil 18 mužů, 17 se jich utopilo a jeden toliko zastřelen byl, a zabnal Francouze až k Štrasburku, pak kusy a všechno ležení opanoval.

7. dne Juni v neděli v noci na pondělí usnul v Pánu v Praze v děkanské residenci na zámku vysoce důstojný a vysoce učený pan Jan Václav Mauricius Martini, děkan kapitolf, generalní vikář, doctor písma sv., svatý a učený pán, horlitel v rozmnožení církve Boží přes 10 let, arcibiskupství pražské každoročně po dílech visitoval, náboženství sv. křesťanské štípil, na

katechismus bedlivě a starostlivě nalehoval. Pod ním se začali církevní misionariusové, z nichž já nehodný taky jsem byl v počtu třetí. Tři léta jsem v tom pracoval, potom mě ten dobrý a spravedlivý pán sem na tuto faru libeznickou recomendíroval.

Mnoho on vystál protiventství na tom světě, jak on mně, když jsem s ním po visitacích jezdíval, oznamoval. Semper in violento (sic) fui et sum, říkával, o němž by mnoho psáti a povídati se muselo, toliko to oznámím. Když jest roku 1740—1742 etc. ta hrozná vojna o českou zem byla, a Albrecht kurfiršt bavorský v Praze byl, teda z poručení p. p. arcibiskupa pražského Jana Mauricia Gustava, nechtěje dopustiti světských rukou, sám otevřel truhlu sv. Jana Nepomuckého a z páteře nějaký kousek reliquie na coul králi prohlášenému Albrechtovi vyňal; třikrát ke mně vzkázal p. arcibiskup, řek on mi, než jsem to udělal. Na to když nejmilostivější královna dědičná zas Prahu a zem obdržela a korunována v Praze byla, žádán (snad: žalován) byl, že by celé rameno byl vzal a Bavorovi dal; královna dala sv. ostatky otevřítí k uctění. Očitě viděla, že by ta věc tak nebyla. V tom, že tu lidská nenávisť potlačena byla přednešen (obviněn) zas v tom, že když Bavor sněm v Praze držel, že on jakožto prelát fekl... duchovenstvu v přičině daní: nos juravimus corde et ore, z kterýchžto příčin on ad exilium ven z Prahy vypověděn, též i. p. p. arcibiskup, pan probošt Jiří Zdenko z Modlíškovic. A to před příjezdem královny Marie Teresie. Když ale při komisi, jež v Praze držána byla, jeho věc předsvezata byla, soukopové přisahat na to své udání měli, od přísahy odstoupili, a tak on za nevinného uznán byl. V tom ale ještě jako absolutorium, že ještě od královny odepsáno nebylo, před sv. Janem Nepomuckým u vigilií strojíc se on ze svého dvorce Kovár do Staré Boleslavi na pouť jeti, alteraci zimničnou dostal, která se smrtelně rozjitřila. On žádajíc komisi, aby u své residenci pořádnost učiniti mohl, do Prahy puštěn a přinesen po učiněným kšaftu pobožně v Pánu usnul, jehož jsem i k hrobu z povinností mé doprovázel, jehož dobří velice želeli a chudí otce svého oplakávali.

Toho roku měsíce června k vyzdvížení přišlo zemský vojsko neb landmilic v českým království v Moravě a v Rakousch, ze 4 usedlých musel se 1 chlap dát. Tak na zdejší pauství přišlo 7½ chlapa. Měli lemovaný klobouky bílými kalonky, drylichovy kabáty, červený vyložení. Sešlo se jich do Prahy přes 11 tisíc. Ostatní do Egru neb Chebu a jinam. Kaprálové měli celý soukený šaty.

Toho roku často slyšet bylo o Brandeburku, že by chtěl do Čech padnouti, pročež královna Maria Teresia, aby ty řeči zamezila, vyslala legáta k němu a na jeho mfnění se dotazovat dala. On podruhé ji pokojem ubezpečil, a mřr, za kterej Engličané a Holandři královně ručili, svatosvatě s ní potvrdil, a to s tím vzkázáním, aby se nic o něm nedomnívala, ale bezpečně aby ten lid, který v Čechách na slezských hranicích stojí, k své potřebě jinam obrátila. Bylo pak tam lidu 3000 regulirovaných Varasdynů. Načež když královna s tím lidem tam odsud hnula, který jsem já skrz Prahu měsíce máje marširovat spatřil:

6. Augusti srazil pruský král Fridrich 80.000 lidu a s jednou kolonou k Slezsku, s druhou od Žitavy, s třetí od Litoměřic, 25. téhož do Čech vrazil, maje s sebou kusů neb děl polních i velkých 300, vozů 4000. K Brandejsu přitáhl 30. s jednou kolonou 31. ku Praze.

29. v sobotu téhož měsíce spatřen byl večer jako mrsknutý prut od Slezska na obloze. Nebe se rozmrštilo a na konci ten prut krvavý se zdál býti.

Když Prus do Čech táhnouti začal, naše landmilic vtrhla do Prahy, kdež s regulírovaným lidem na 16.000 v Praze se nacházelo. Comendant byl v Praze nějaký Harš, pravili, že je kalvin. S ním byl starý Ogyví pražské garnisony comendant. Jejich Excel. pan hrabě Galš a pan hrabě Kinský vzali korunu a jiné klenoty a odjeli s nimi do Vídně. Naši husaři brali skopový a hovězí dobytek z Brandejskejch vesnic i jinde a honili jej do Prahy, zde ale jsme jich neviděli.

September. 2. téhož udělal pruskej král v Libni most k Holešovicům ze svých lodí, které s sebou přivezl mědi okované. Ty dni oblehl Prus svým vojskem celou Prahu, kdež časté šarmice bývaly, nejvíc pak u Berouna se zaneprazdňoval, neb tam královští naši pasy drželi a znamenitý magacin měli, ale velkou ztrátu tam trpěl a nic nedokázal.

5ho v sobotu okolo půl noci chtěl šturmem u Nové brány na Prahu udeřit, ale byl odehnán. Ráno lidu pruského jako modrého sukna okolo šanců leželo.

General maršal pruský byl Exc. Schwerin, ten ležel v Libni a jeho pluomocník byl žid Levín, tomu naše panství magacin skládalo a na přijítí generalovo adjutantovi 60 dukátů dáti muselo.

Král sám měl svůj stan v císařské voboře, v ty dni když svým bratrem, jiní praví bratrancem, Vilimem podle té vobory se procházel, piksmistr z Prahy k němu dělo namířil, v tom ten Vilim ustoupiv, na místo, kde král stál, totiž z pravé strany na levou, kule přišla a na místo krále Vilima trefila, též za ním paže jeho a rajtknechta jedním rázem přerazila. Ten Vilim byl potom do Berlína vezen; z čehož se král velice zarmoutil a na Prahu velice rozlítil.

9. Hned baterie dělal jak proti Žižkovu, tak proti šanci Belvederu a v tu noc toho šance se zmocnil, však ne bez ztráty velké.

10. Maje šanc nad Prahou, tam svá veliká děla zakopal a z nich na Žižkov k Poříčské a Nové bráně bez oddechu páčil a tu noc také šturmem Žižkov dobyl, s něhož naši, jichž tu něco málo bylo, pryč do města utekli.

11. Na Žižkov založil si kotle a moždýře pro pumy, též i na okolních vinicích, a tu s nimi do Prahy házel a domy bořil a páčil, kdež i Helmovy mlýny spálil. Celé dni a noci nebylo než samý hřmot od kusů a pum slyšeti, až se okna ve faře trásla.

12. Celý den střelba, u večír pak od pum jeden oheň, který jsem s postele viděl a hrázou jsem usnouti nemohl, neb kde zapálila puma, tam on zas z děl střílel, aby brániti nemohli. V 9 hodin v noci běžel k šturmu, ale ze šanců z malé zbraně mu odporovali, až sem to slyšet bylo, a ráno přes 2000 jich okolo šanců leželo; to se pořád i v neděli konalo.

14. Umenšilo se bouření. Pravili, že se jedná o vydání města, pouévač našim žádná pomoc nešla. Excell. general Bathyaný stál okolo Berouna a Zbraslavi s 18.000, ale s těmi musel pasy hájit, nemohl se proti takovému množství huout. Princ Karel za Rejnem se 70.000 právě na druhý den chtěl bitvu vésti s Francouzem blíž Štrasburku. V tom přijel kurýr, aby do Čech k nevěrným hostům se obrátil, což když ihned učinil, však pro vzdálenost na cestě se prodloužil, Prus nemile v Čechách hospodařil, veliké magaciny vybíral.

Co se ale lidu jeho dotýče, dospělý a pěkný byl, však ale že skoro všecken mocně bráný byl, srdce k bojování neměl, pročež když sem maširoval, do stodol a do stavení je zamykat rozkázal.

16. Praha z příměří vydána byla. To příměří bylo velmi směšné, nejináč než sobě Prusáci jej postavili, všechno vojsko zajaté vzali a židi, . . . aby chráněni byli výslovně postavili.

18. Udělali sobě Prusáci proti Nové bráně u samých šanců baterii a tam z děl velikých . . . v šancích sobě dělali a do nich stříleli. Našich komendant již několik dní děla ze šanců dal svézt, aby pryč je neroztloukli nepřátelé a vojsku zapověděl ránu dát, ani jim nedopustil, aby mohli ven vypadnout neb pryč skrz nepřítel se prosekát, z čehož rozličná domnění prošly, poněvadž takové divné věci se daly a tolik tisíců lidí zajato bylo.

Téhož dne vojsko nepřátelské do Prahy vrazilo. Naše vojsko, které větším dílem na Malou stranu se salvirovalo, s tím pojištěním, že Malou stranu hájit budou. Před sv. Janem most byl překopaný a zapalísatirovaný, všechno do zajetí (sic) vzalo. Náš lid zbraň skládal, ručnice o zem tloukl a v nic obracel.

20. Landmilic a některé Uhry vyvedli ven na Špitalsko, a tu ti, kteří byli okolo Prahy známí, nesouce jim jiné kabáty, domů se dostali. Z našeho panství 7 se navrátilo. Tu jich mnoho set na ten způsob prošlo. Na druhý den vedli je do Brandýsa, tu opět mnoho set tak k vysvobození přišlo. Některé i za ženy strojili a tak vycházeli. Když je vedli za Vínou okolo rybníka, mnozí do něho skákali, po nich husaři pruští ohně dávali a jednoho neb dva na místě tam nechali, až od zajatých oficírů okřikování byli, že nejsou žádní psi, že se jim to také může státi, co oni činí. Tam odsud je vedli ku Kolínu a dál k Jaroměři a k Slezsku a tu mnoho tisíc se jich ustranilo, tak že ledva 4—5 tisíc jsou posledně na místo dovedli.

18. Prus po přijaté Praze hnul se ráno s celou armádou a táhl k Bílé Hoře a k Berounu na to v sobotu.

19. Nevim, co mu do uší přišlo, obrátil celou zas armádu a táhl skrze Prahu Bruskou branou a Žitnou ven ke Kundraticům a tam ležení rozbil. Do toho ležení naše panství muselo pod vojáky 4 koně dát, které jim platil 1 kus à 45 zl. Tam odsud následující dni pořád k Benešovu se ubírali.

22. V tom marši na přední vojsko naši husaři a rejthari mezi Pyšely v lese udeřili, dva celé regimenty Prusáků porazili, zajali a různě rozehnali. Naši pak pořád u Zbraslavi a Berouna pasy obsazené drželi.

24. Opět 800 naši u Benešova porubali. Ty následující dni stále Prusáci dál k Táboru, k Vltavo-Týnu, k Českým Budějovicům a až za ně s celou armádou táhli. Ty dni ještě pořád vojsko pruské s kusy velikými skrz Brandejs do Prahy táhlo. Však v Praze velmi lacino bylo. Pšenice 1 strych 2 zl. 18 kr., žita 1 zl. 45 kr., ječmen 1 zl. 24 kr., oves 54 kr. Též i masa dosti bylo. Po otevření Prahy ovce za 7 kr., kráva tam byla za 1 zl. z těch zavřených a vymořených. Furáže v hojnosti i ovoce, kdež toho roku bylo Boží požehnání na všem i na vinicích. Prusáci měli u Prahy přísnou zapověď, aby ovoce nejedli, neb množství ouplavici dostalo. Kořalka napřed v jejich ležení platila, 1 žejd. 12 kr., potom 7 kr.

(Pokračování.)

Paměti Jiřího Václava Paroubka, někdy vikáře a faráře v Libeznicích (1740 — 1774).

Vydal Václav Beneš Třebízský.

(Pokračování.)

October. Ty dni nebylo slyšet, než že pořád Brandeburk dále k Linci táhne, a naši husari že jak před ním, tak pozadu jej stípaají.

3. Hrozný a strašlivý vítr od východu se strhl ráno v 7 hodin a po polednách vál mezi východem a polednem až do večera.

4. Opět ukrutný vítr se strhl v 7 hodin ráno a trval až do 4 hodin. Byla neděle 19. po sv. Duchu.

10. 150 husarů v 7 hodin ráno jelo Boleslavkou od Roztok do Brandejsa na židy. Byla sobota šábes a tam je vydrancovali, a měli popsané židovské špehýře. Zboží po vesnicích lacino prodávali.

11. Prušáci z Prahy přijeli do Brandejsa a tam přísnou inquisicí strany těch husarů drželi. Brandejs hrozně soužen v marších vystál; tam měli hlavní pece na place v zámku, a magacin se tam svážel.

14. Za Oujezdskou branou 700 Prušáků paty Praze ukázalo a k bandurům na Zbraslavi se přivtělili. Nebyla jedna noc, aby vždy 15, 20, 30, 50 jich z vart neuteklo, a obrátivše zbraň, zpátky na jiné své spuntovníky oheň na šance dávali, tak že posledně general . . . , kteří comendantí v Praze byli, dva, tři i 4 pohromadě muže na vartu postavili.

V ty časy v Praze panské domy se plundrovaly, a drahé věci do Berlína se posílaly, jakož i našemu p. hraběti Excel. Václavovi Nosticovi pěkné věci vyrabovali a 60 věder vína rejnského vytočili a mezi sebou rozdali a vyžrali. Čehož všeho židé nevěrní původcové byli. Ano ti nešlechtní židé mezi jinými posměchy nám křesťanům a nejmil. královně činěnými se zbraní na koních jezdili a proti našim husarům vyjížděli s Prušáky. Nám říkali, vy jste maličtí, my jsme velicí, co vám vaši svatí spomáhají etc. Jiných neuctivých řečí nedá mi péro postaviti, nebo křesťané velice ne tak od Prušáků jako od židů potupeni a sníženi byli.

Na mostě statua sv. Jana Nepomuckého, když obležena byla Praha, od Starého města jako k Malé straně tváří se obrátila, kdež potom viděti bylo, že Malá strana neporušena zůstala, a cesta tam Prušákům tudy k outěku ukázána byla.

15. Jmenovitě na den sv. p. Teresie ve čtvrtek okolo 4. hodiny od Dunaje vítr hrozný se strhl. Tu bylo právě půl času moci Brandeburské vedle

čtení a zjevení sv. Jana v kap. 9., kdež toliko měl moc sužovati 5 měsíců, a tu nás princ Karel se proti němu postavil za Budějovici a jeho zpátky lhal, tak že až k Vltavotýnu se odstěhoval.

V Českých Budějovicích pruský král zanechal 14 kompanií svých; našim bandurám a husarům to zanecháno bylo. Ti když jsou dvakrát k šturmu běželi, mocnou rukou město jsou dobyli a Prusáky zajali. V Praze ty časy kusy a moždýře Prusáci své v pořádku na Koňském trhu postavili a hrubě na ně nepozorovali, na nichž vyryto potom spatřili toto: Tereško moje, kusy jsou tvoje. Německy: Teresl mein, die Stuck sein dein. Item jeden Prusák, když utekl z varty, na své patronašce napsal: Heil. Johannes, stehe vor mich Wacht, ich werde schauen, was die Teresie macht.

17. Opět ukrutný vítr se strh ráno v 7 hodin a trval až do půlnoci. Zatím Brandeburci nebo Prusáci pořad zpátky couvali tudy tam, tudy sem, v Táboře 6 kompanií nechali a ti k zajatí od našich přišli, u Vltavotýna pece železné pozbyli, což jim náramný nedostatek v chlebě učinilo, tak že po 11 dní i více chleba neměli. Žejdlík kořalky za 30 kr., ano 36 kr. v ležení jejich platil, libra masa za 1 zl. Naproti u naší armady všeho důstatek. Libra masa za 4 kr., žejdl. páleného za 5 kr., pinta piva za 4 kr. byla placena. Prusáci zpátky když šli, ach! Bože, polituj, veliké záhuby činili, všechno brali, stavení bořili pro nedostatek dříví, tak že po mnohé vesnici jen místo zůstalo. Přišli až zas ke Kunderaticům, a tu bylo odběhlců nesčíslná suma.

25. V noci přivezli Prusáků na 70 vozích raněných a nemocných.

27. Na sv. Šimona, Judy u vigílii v outerý u večer okolo 4 hodin zapálili husari na Šopce marštále neopatrností. Viděl jsem veliký oheň z fary.

28. Tu noc do Prahy od půl noci vezli raněné a nemocné až do poledne.

30. Z Tačínu (sic) a Litoměřic 500 vozů magacínů vezli Prusáci.

31. Přišlo poručení z jednoho ušedlého dát 18 zl. Prusákům, které ale nesložili.

November. 1. Pruského vojska táhlo několik tisíc k Zbraslavi na pandury, ale zpátkem ztrátou odejíti musili. V ten den opět večir od hodiny 9. až do 3. po půlnoci do Prahy ranění a nemocní vezení byli, z nichž mnozí pomřeli.

3. V Líbeznicích měli mouku složenou sousedi pro magacín, někdo je prozradil, musili ihned 30 centnýřů do Brandejsa složit, též něco ovsu i cibly již podruhé z cibelný 12.000 vozit, totiž na pece.

4. Prusáci pořad z Prahy ven Novou branou marširovali. V ten den u večer přišel ke mně deserter pruský, chtěl ode mne přichránění, jemuž jsem odepřel, neb se stalo v Benátkách, že farář to učinil, a na návod byl; musil složit 500 zl.

Armada táhla k Černému Kostelci, k Brodu Českému, a tam nemajíce chleba vysévali si šrot a kaši si vařili, byl tam přítomen sám král. Přitáhli až k Kolinu a k Novým Dvorům. Tam v Žehušicích vařili si žito a jej jedli, tu jich hned na 3000 přchlo.

5., 6., 7. Tam stáli a v Kolíně most si opanovali. Naše armada okolo Kutné Hory po vrchách. Když se k nim blížila, nohy na ramena vzali a přes most v Kolíně utkali.

13. U Labské Tejnice Saksové naši armádě připojení za Labem na lukách dobrý pardus jim dali. Též i hlavní magacín v Pardubicích opanovali.

19. Dostali naši Kolín.

20. Dostali Nymburk.

21. Odešli z Mělníka též i z Litoměřic Prusáci. Téhož dne zavřeli Prahu Prusáci, jichž 8000 bylo.

22., 23., 24. Brali v Libni, ve Kbele okolo Prahy koně. Lid tam pouštěli, ale ven ani křicka.

21. V sobotu na neděli zlodějové dobyli se kamny do Měšického zámku a tam firhanky od hraběněny postele damaškové odřezali; též sukno holandské z piliaru nového, též i firhanky bílé od oken panských přeřezali. Nezvědělo se nic o nich.

23. Zavřena ještě Praha. V noci na outerek hrozný hřmot se stal v Praze. Prach v nějaké studni byl zapálen a tam byl vyhozen a jeden Prusák s ním.

25. Na sv. Kateřinu ve středu již se kširovali pryč Prusáci z Prahy. A ráno ve čtvrtek ve 3 hodiny z brány marširovali; však z nich na 500 se v Praze ukrylo. Když k polednímu přicházelo, pandurů asi 20 dostalo se Žitnou branou do Prahy, kterou řezníci Novoměstští rozsekali a tam tady je pustili, ti s chasou za nimi k mostu běželi a v Jezovitské ulici u černé hvězdy již ohně do nich dávali. Na mostě jich asi 8 zabili. Pacholata Staroměstská na bubny u mostu tloukla a bílé prostěradlo místo praporců na hůl dala, při tom hulákala, nejináč než jakoby veliká summa vojska neb bandurů tu byla. Sami Prusáci deserteri povídali, že když k statui sv. Jana přišli, že je veliká hrůza obklíčila, že jsouc poděšení, omámeni nevěděli, co činí neb činiti mají. Táhli pak přes Malou Stranu, Novou cestou a Prašným mostem Bruskou branou ven. V zámku stálo 40 vozů s vojskem, a tu chtěli sv. Jana tělo i s poklady nakládati a k tomu cíli a konci, poněvadž množství hlavních děl, mezi nimi bylo 7 kurfirštů tak nazvaných, a moždírů v Praze nechat přinuceni byli, aby jim ty kusy Čechové sami do Berlína přivezli a poklad sobě vyzdvihli; měl při něm jet J. Mil. Antonín Vokoun, na ten čas generalní vikář a již seděl ve voze, pan radní starší staroměstský Vejvoda a jeden pan pater Soc. Jesu. Již byli za branou vyvezeni, v tom jeden husar královský jede od Strahovské brány, kdež řeznice Strahovská zámek brány sekerou srazila a dva husary tu do města pustila. Ten husar přijel k vozu p. general. vikáře, Prusáky zahnal a kočár zpátky obrátil. Na to vjel na plac do zámku, tam oheň dal a jednoho Prusáka zabil. To vidouce jiní, kteří poklady z chrámu Božího nakládati měli, všichni po Prašném mostě utíkali a vozy zanechali.

Když pak z mostu na Malou stranu táhli, ze Zbraslavi po vodě asi 100 a dvacet bandurů se na Malou stranu dostalo, a tu u Matky Boží pod řetězem u zlatého jednorožce na Prusáky vystoupíce ohně dávali. Prusáci obrátili kartáče do té ulice jejich hospodáře, totiž komendanta, sedícího prostřelili a několik ranili. Ten pak hospodář po 2 hodinách vyzpovídá se umřel a na Zbraslavi pohřben jest, jak žádal. Po Malé straně pacholata kamením je vyprovázela, děvčata a ženy kamení v klínech jim nosily, a oni z praku za nimi házeli. Načež po vymarštrování bránu za nimi zavřeli a z děl, které sice prv zatlučeny byly, vydobytých až k Podbabě je vyprovázeli. Kdyby Prusáci byli kusy na šancích letních byli nezatloukli, byli by jistě Malou stranu byli zohavili, neb se v tom křiku a tumultu větším dílem tak schránili; ale nemohli k tomu dospěti. Novinu první z Prahy o vyjítí Prusáků přines Jan Smolík, skoták Pakoměřický. ten tam vozil máslo šafářce a nřišel

tam k zavřetí. Ráno pak se dvěma sedláky skrze vodu u Helmových mlýnů pod ramena vyšel a povídal radostné noviny.

Dále pak, kudy šli, všecko lidem brali, k Velvarům táhli, k Litoměřicům, k Fridlandu, za nimi stále husaři a banduři víc a více marširovali, 26 šifů jim vzali, vozů množství, lid se jim rozbíhal, tak že posledně z 8000 jen 2000 přes hranice převedli a teprv před samými vánočními z Čech vyšli.

Chtěl dělat pokoj Prus, ale královna nesvolila, jakož také pro alirované nemohla.

Naše armada, když jej až do Slezska v Kladsku doprovodila, 20.000 před svátky zpátky do Falcu skrze Čechy táhla, u nás ve vsi 2 kompanie jezdců kyrýsarů nocležovalo, jež velmi pokojné byly. Mil. královna velice potěšena byla, že Praha se vyprázdnila. První kurýr 400 dukátů dostal a milost přislíbenou.

Buď jméno Páně na věky pochváleno, že my zde skrz orodování sv. našeho patrona Martina, jsouce blízko od ležení, byli jsme od nepřátel ochráněni. Já jsem neviděl Prusáků jen 26., a to náhodou, když jsem se breviář v pokoji nahoře modlil, vezli je na voze na komendu do Mělnka, a potom asi dvakrát několik husarů, však nic nerobili. Ochraň nás na delší čas, Bože, a rač mír a pokoj všem dáti a v pokoji sv. bydlet. Od začátku vojen vždy na každý den měli jsme, čtouce litanie jeden den o jménu nejsv. Pána Ježíše, druhý den o panně Marii, třetí o Všechných Svatých a tak pořád, na to vždy požehnání s ciborium, v neděli a svátek s monstrancí. A zkusili jsme moc a pomoc Boží.

December. Toho měsíce umřela ředitelkyně ve španělském Nidrlandu Maria Anna, sestra naší královny a manželka prince Karla. Jeden rok spolu bez jednoho měsíce byli. Při porodu měla mrtvý plod a nemohla porodit. Tři incisi jí učinili, načež s tím světem se rozloučila. Byl zármutek velký u dvora. Toho měsíce umřela paní máteř našich Loteringů, druhá žalost. Dejž Bože v následujícím roce za to všem potěšení a radost.

Léta Páně 1745. Januarius. Toho měsíce vycházela hvězda u večr, totiž zvířecí, však o mnoho větší a jasnější, než obyčej má. Někteří povídali, že i časem jako malý vocásek při ní spatřili.

Ten měsíc byla prudká zima a začala osmý den po Novém roce a trvala až do posledního téhož, tak že v mnohých světnicích mrzlo. Však řeka ani Labe cele nechytlo, poněvadž velká voda byla, jen po krajích, však ledu dostatek bylo.

Toho měsíce umřel císař Karel VII., kurfiršt bavorský v Minichu, který jen pět dní stonal, jsouce všemi potřebnými velebnými svátostmi zaopatřen, své válečné císařství ve 3 letech dokonal, svému synu na 5 měsíců právních let podepsal a všem dítkám otcovské požehnání dal.

Na to syn dědic dal se ihned po smrti v Minichu za kurfiršta a pána z děl vystřílet a prohlásit, zvolil sobě čtyry pány za tajné rady, kteří měli dobré německé srdce, ti mu radili, aby ihned svého vojska 4 regimenty do Minichu povolal. Zatím Francouzové tam blízko ležící je předešli a svým vojskem tam vtrhli. Při tom vyhlášení sobě zapověděl, aby mu nedávali žádný titul, totiž královská vyvýšenost, z příčiny pretensí na Čechy a k královně naší kuryra poslal s tím vzkázáním, že on ode vši království Českého pretensí opouští.

V tom vida ten mladý pán, že Francouzové k němu do Minichu vtrhli a jeho vojsko předešli, že by to pro něj dobře nebylo z příčiny velkého

dluhu od pana otce Frangreichu pozůstalého, pročež ihned incognito do Salcburku odjel, kdež naše královské vojsko leželo, a tu se pod ochranu královny utekl.

Februarius. V tom měsíci mladý Bavor jel do Augšburku, a začalo se jednat o pokoj s domem Rakouským. Toho největší prostředník byl kníže Fürstenberg, pán na Červené Doubravici, který potom také šťastně následoval.

Toho měsíce vycházely i jiné tři hvězdičky, a ty byly jako krvavé. Jedna jako za věží sv. Martina, druhá jako nade dvorem mým a třetí jako nad Maksovou novou chalupou, a ty za dlouhý čas trvaly až po velikonoce, jakož i ta zvířecí hvězda. Měsíce března, dubna, jakož i máje vojsko z Bavor, z Falcu a od Plzně pořád táhlo proti Brandeburkovi k Slezsku též i 17.000 Saksů. Komendant a vůdce našeho lidu byl princ Karel Lotring, Saksů princ Weisenfels. Tu nebylo slyšet než samé šarmiclé okolo Slezska. Též v říši ležel Francouz, tam od celé říše kontribuce a provianty vybíral.

Junius. Dne 4. téhož jakož několik dní před tím couvl Prusák do Slezska k Svidnici, tak na ten den (kdežto naši Saksami přitřhli až k Střele a spoléhajíce se na velkou sílu svou, mluvíce všelijak, jakož také, že jej klobouky utlučou, neobsadíce vrchy dva nedbanlivostí svou) ve tři hodiny učinil Prusák zpátky dva marše za noc, vrchy ty opanoval, kusy pod cely skryl a tam odtud s celou silou na Sasy dorážeti počal. Ti ovšem silně se mu bránili, nedostávajíce žádného succursu couvli, a to s velkou ztrátou svou. Také i naše dva neb tři regimenty bez několika osob všechny na place zůstaly, mnoho oficírů, jakož i několik 5 generálů na place zůstalo; naši páni hráli celou noc v karty radostí požívajíce, moc Boží seznali, jakož i pokutu, vedle mnohých svědků, že mezi sebou kratochvilných osob ženských přechovávali.

Na to když zpátky bez pořádku utíkali, na 3000 klobouků potratili. Co zbraně a jiných věcí, i mnoho žen a dětí k zamordování přišlo, poněvadž mimo nadání přepadeni byli. Coufli pak zpátky naši a položili se až před Pardubice k Spálené Lhotě, Prusák až do Smiřic. Tu povolán byl z Vlachs od armády, kdež ji dvě léta comendiroval, kníže Jiří Kristian Lobkovic a kníže Stremberg ku pomoci princí Karlovi, neb on jsa mladý nemaje (sic) zkušenosti rozličností vojny. V ten čas doplňovaly se regimenty naše, zkažené a ztracené zbraně a kusy se vozily nové, nebo jich přes 60 tam ztratili. Tu nebylo slyšet než o samém šarmiclu a přehánění.

Nějaký Pruský partajník Šic, Čech rozený, vyjížděl do měst a peníze vybíral jako v Jičíně, v Bydžově a Rajchenberku 8000 zl. vybral. Ale když dva Náchodské oficiry, forstmistra a důchodního v hromadu svázané na jednoho koně posadil a s sebou je s husary svými odvážel, vyrazili tu královští husaři na ně a 89 jich tu zabili, a když ten Šic jíti se nedal, od jednoho sprostého husara kulku dostal, a tak ti ubozí sprostění byli. Král toho Šice již zahrabaného sobě vyžádal, vykopal a do svých zemí k pohřbu odvéztí dal.

Julí. Stály pořád tak armády, s tím ale rozdílem, naši majíce potravu, Prusák pak nedostatek. Jeden bochníček komisního chleba u něho za 24 kr., pro hlad koní padlo mu na 16 tisíc.

Augustus. 1. téhož v neděli Páně na pondělí okolo 1 hodiny s půlnoci ukázala se kule obniva na obloze nebeské jako za Brandejsem a schylovala se pořád k Slizsku.

9. a 10. v den sv. Vavřince táhli motýli jako od Ouholic tudy skrz Libeznice k Vinoři na mnoho milionů, měli konečky křídel černé, též na každém křídle dvě černá očka, to skrze ty cely dva dni, na vodě jich bylo jakoby bylo bílé sukno prostřeno. Třetí den nic nebylo již vidět. Potom předce někteří se ukázali, však všichni v tu stranu také táhli. V tom měsíci Francouzové skoro celý španělský Nidrland mimo několik měst vybojovali.

Ten měsíc naši v Říši Francouze přes Rejn zahnali a ve Frankfurtu neb Řezně začalo se 25. Veni S. Spiritus císaře volení.

V ten měsíc Sasové odtrhli od naší armády z Čech šli kolonou první uláni a dragoni potom 7000 jiných. Ti měli stany u Svémyslic potom u Velké vsi. Všeho jim došti navezli. Po nich šlo ještě 9000, a ti táhli k Magdeburku. U naší armády, která stála u Hradce Králové, zůstalo Sasů 600.

September. Pořád veliké magaciny vozili k Hradci za armádou potom okolo půl měsíce začali magaciny skládat v Mladé Boleslavi a v Českém Dubu.

October. Volen byl za krále Římského jakož i císaře František, velký vůdce z Lotharingu a král Jerusalemský, pan manžel naší nejmilostivější královny Marie Theresie, a ten měsíc odjel zas šťastně svou paní do Vídně.

1. téhož stala se bitva za Trutnovem blíž Králového Dvora. Naši měli štěstí v rukou. Prus ležel v dolíku mezi kopcemi. Naši mimo nadání jej obtáhli po vrchách kusy naň zasadili a 8000 mrtvých porazili. Prušák nevěda o tom, však svou čerstvostí v $\frac{1}{2}$ hodinu v síku vojanském se přece postavil a maje jeden průchod svobodný na levé křídlo dorazil, oni nemajíce již munice kusy opustili a jemu plac nechali. Byli vinní, jak se povídalo, rejtharí. U té mezery stály 3 regimenty, a když na ně volali, aby pálili, pravili, že nemají poručení. Našich zůstalo i se Sasem 2700 mrtvých pozadu. Nadasdi general s husary pad do ležení, celou kasu a kancelář mu vzal a ležení zapálil, a co tam bylo, všechno pobral a zajal. Dva pány, ty nejtajnější rady, s sebou také do zajetí vzal, pro které i tajnou trubličku s psaními velice král si naříkal. Však zpátky toho nedostal, toliko 24 centnýře stříbra, které pro svůj stůl užíval.

November. Toho měsíce táhla armáda od 26.000 k Fridlandu, ostatní u Jaroměře zůstala. Tam odsud táhli k Žitavě až po Kerlice v Lužici, nevím s jakou nepovědomostí znenadáni pad na ně Prušák, povídali, že za noc a den 15 mil maširoval, a tu něco Sasů v nějaké vesnici porazil a zajal, jak řečeno bylo 2 neb 3 bataliony a naše armáda zpátky do Čech couvla. On vzav magaciny v Lužici táhl k Drážďanům a k Lipsku. Naše armáda po horách k Litoměřicům a nápodobně k Drážďanům, aby se se Sasy spojili.

December. 4ho téhož král polský jakožto kurfiršt saský s svou paní a knížaty přijel z Drážďan do Prahy a tam u sv. patronů pobožnost svou vykonal. Bylo to v sobotu na den sv. panny Barbory.

5. a 6. Maširovalo vojsko zemské z Prahy za armádou; měsíce Octobris šlo 2000 zemského vojska do Vídně na službu královně, neb regulované vytáhlo do pole k armádě.

Toho měsíce všechno bylo pohromadě vojsko blíž Drážďan. Král polský s královnou svou veliké pobožnosti v pražských kostelích konali. Ve 3 kostelích u sv. Jindřicha, v Tejně a na zámku stále veleb. svátost byla vystavena a lidu množství se scházelo.